

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.022.01.2019

Ppłk Radosław Jaźwiński

Dyrektor
Aresztu Śledczego w Szczecinie

ul. Kaszubska 28
70-226 Szczecin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/040 – Bezpieczeństwo osadzonych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Areszt Śledczy w Szczecinie ¹ , ul. Kaszubska 28, 70-226 Szczecin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ppłk Radosław Jaźwiński Dyrektor Aresztu ² od 18 października 2019 r. Poprzednio, w okresie od 2 czerwca 2014 r. do 11 października 2019 r., Dyrektorem była płk Bogumiła Skorna.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działania ograniczające ryzyka naruszania bezpieczeństwa osobistego osadzonych.2. Infrastruktura jednostki penitencjarnej w obszarze bezpieczeństwa osobistego osadzonych.3. Prowadzenie zindywidualizowanych oddziaływań na osadzonych.4. Zatrudnianie, szkolenia oraz warunki pracy funkcjonariuszy.5. Działania administracji penitencjarnej w sytuacji naruszeń bezpieczeństwa osadzonych przez funkcjonariuszy.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2017 r. do 15 listopada 2019 r. (tj. do dnia zakończenia kontroli) oraz działania związane z wytworzeniem dokumentów obowiązujących w tym okresie, jeśli miały bezpośredni związek z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontrolerzy	1. Robert Lewandowski główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/156/2019 z 5 września 2019 r.2. Małgorzata Wejwer specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/157/2019 z 5 września 2019 r. (akta kontroli str. 1-2, 3-4, 5, 109, 110)

¹ Dalej: Areszt lub AŚ.

² Dalej: Dyrektor.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Dyrektor Aresztu podejmował działania, które miały na celu zapewnienie osadzonym bezpieczeństwa osobistego. W badanym okresie w Areszcie funkcjonował spójny system działań ograniczający ryzyka naruszenia bezpieczeństwa osobistego osadzonych. Wdrożono m.in. uregulowania i procedury wewnętrzne opracowane przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej⁵ oraz Dyrektora Aresztu, realizowano z różną częstotliwością plany kontroli cel mieszkalnych i innych pomieszczeń, ustalono porządek wewnętrzny, a także organizowano odprawy penitencjarno-ochronne.

Istniejąca infrastruktura Aresztu ograniczała ryzyko naruszenia bezpieczeństwa osadzonych. Poddane oględzinom oddziały mieszkalne i cele (w tym zabezpieczające) spełniały wymogi bezpieczeństwa. W Areszcie prowadzono zindywidualizowane oddziaływania w odniesieniu do osadzonych. W szczególności minimalizowano ryzyka wystąpienia niepożądanych zdarzeń, m.in. poprzez pogłębione analizy w celu ustalenia źródeł i przyczyn zjawisk związanych z naruszeniem bezpieczeństwa osadzonych. Badania prób czynności wyjaśniających w sprawie zdarzeń nie wykazały nieprawidłowości. Przypadki użycia przez funkcjonariuszy środków przymusu bezpośredniego były uzasadnione – nie stwierdzono przekroczenia uprawnień w tym zakresie. Skargi na funkcjonariuszy zostały rozpatrzone wyczerpująco i rzetelnie. Funkcjonariusze Służby Więziennej byli szkoleni z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa osadzonym.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in. przekroczenia liczebności osadzonych w grupach wychowawczych, braku kopii porządku wewnętrznego w celach, niedziałającej instalacji przyzywowej, a także nienależytego stanu technicznego celi zabezpieczającej. W okresie objętym kontrolą liczba wypracowanych nadgodzin przez funkcjonariuszy⁶ wzrosła o 76,8% (z 26 149 do 46 219). Ponadto wychowawcom powierzano w 15 przypadkach (z 33 badanych) grupy wychowawcze liczące ponad 40 osadzonych oraz psychologowi w jednym przypadku (z 24 badanych) grupę wychowawczą liczącą ponad 200 osadzonych. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli⁷ powyższe może skutkować przemęczeniem funkcjonariuszy i wpływać na poziom bezpieczeństwa osadzonych.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dyrektor Generalny SW.

⁶ Spowodowana m.in. wzrostem wakatów na stanowiskach funkcjonariuszy w Areszcie z 16 w 2017 r. do 27 w 2019 r. (do 30 września).

⁷ Dalej: NIK.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. System działań ograniczających ryzyka naruszania bezpieczeństwa osobistego osadzonych

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2017-2019 Dyrektor AŚ na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej⁸ wdrożył m.in. następujące procedury wewnętrzne bezpieczeństwa osadzonych:

- zarządzenie nr 54/12 z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie zasad ruchu osadzonych po terenie AŚ, zmienione zarządzeniem nr 15/17 z dnia 30 marca 2017 r.;
- zarządzenie nr 27/16 z dnia 15 listopada 2016 r. w sprawie wyznaczenia koordynatorów do realizacji zadań związanych z ochroną osobistą osadzonych przebywających w AŚ, zmienione zarządzeniem nr 4/18 z dnia 8 lutego 2018 r.;
- zarządzenie nr 9/17 z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie sposobu postępowania z przedmiotami niedozwolonymi, w tym niebezpiecznymi, zmienione zarządzeniem nr 25/19 z dnia 1 lipca 2019 r.;
- zarządzenie nr 14/17 z dnia 27 marca 2017 r. o wprowadzeniu Instrukcji w sprawie sposobu realizacji czynności profilaktycznych w AŚ⁹,
- zarządzenie nr 16/17 z dnia 31 marca 2017 r. o wprowadzeniu Programu profilaktyki przenikania i obrotu substancjami odurzającymi w AŚ, zarządzenie nr 14/18 z dnia 30 marca 2018 r. o wprowadzeniu Programu profilaktyki przenikania i obrotu substancjami odurzającymi w AŚ, zarządzenie nr 34/18 z dnia 2 listopada 2018 r. o wprowadzeniu Programu profilaktyki przenikania i obrotu substancjami odurzającymi w AŚ;
- zarządzenie nr 20/17 z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie ogólnych zasad ochronnych w AŚ;
- zarządzenie nr 24/17 z dnia 9 maja 2017 r. w sprawie powołania zespołu do oceny skazanych z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób;
- zarządzenie nr 5/14 z dnia 24 stycznia 2014 r. w sprawie sposobu postępowania z przedmiotami niedozwolonymi oraz poddawania kontroli za pomocą urządzeń elektronicznych osób wchodzących do AŚ, zarządzenie nr 8/17 z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie kontroli osób wchodzących do AŚ za pomocą urządzeń elektronicznych oraz sposobu deponowania przedmiotów niedozwolonych.

Dyrektor AŚ zatwierdziła także harmonogramy przeciwdziałania negatywnym przejawom podkultury przestępczej, przeciwdziałania aktom samoagresji i samobójstwom wśród osadzonych. Powyższe harmonogramy określały m.in. zadania do realizacji, stanowiska SW odpowiedzialne za realizację oraz terminy realizacji. Ponadto osadzeni brali udział w programach sprzyjających readaptacji społecznej z zakresu profilaktyki agresji.

(akta kontroli str. 307-310, 642-676)

Zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa osobistego osadzonych realizowanych w ramach wykonywania zadań obronnych zostały przypisane¹⁰

⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1427 ze zm., dalej: ustawa o SW.

⁹ Instrukcja zawierała wewnętrzne procedury dotyczące: minimalizowania agresji, przeciwdziałania wzajemnej demoralizacji skazanych, rozpoznawania środowiska podkultury przestępczej, zapobiegania agresji.

Działom: Ochrony, Kwatermistrzowskiemu, Informatyki i Łączności, Ewidencji, Penitencjarnemu¹¹ oraz Zakładowi Opieki Zdrowotnej, Aptece Zakładowej, Ośrodkowi Diagnostycznemu.

(akta kontroli str. 311-320)

Dyrektor AŚ za przedmioty niedozwolone uznał przedmioty, które mogą utrudniać prawidłowy tok postępowania karnego lub realizację ustalonego porządku w AŚ, w szczególności:

- sprzęt łączności, a zwłaszcza telefony komórkowe, środki łączności radiowej, urządzenia mogące bezprzewodowo łączyć się z internetem;
- urządzenia techniczne służące do rejestrowania bądź odtwarzania informacji, np. dyktafony, urządzenia mp3 i mp4, karty pamięci, nośniki danych typu pendrive, itp.;
- inne przedmioty niebezpieczne, do których zalicza się: broń palną i białą, amunicję, narzędzia do cięcia metalu (np. brzeszczoty, tarcze do cięcia lub szlifowania, nożyce, cęgi, szlifierki, przecinarki), środki służące do obezwładniania, środki odurzające i substancje psychotropowe oraz alkohol, noże kuchenne, drabiny o wysokości powyżej 2 m, liny, kilofy, siekiery (tasaki, topory rzeźnicze), łomy, pilniki do metalu.

Bez zgody Dyrektora AŚ osadzonym zabroniono posiadania przedmiotów niestanowiących wyposażenia celi, w której zostali zakwaterowani¹². W przypadku innych przedmiotów, co do których istniały wątpliwości, czy zaliczyć je do kategorii niedozwolonych, do podejmowania decyzji w tej sprawie został uprawniony Kierownik Działu Ochrony. Dyrektor AŚ w zarządzeniach w sprawie sposobu postępowania z przedmiotami niedozwolonymi, w tym niebezpiecznymi, określił sposób ich ocechowania, ewidencjonowania oraz postępowania¹³.

(akta kontroli str. 321-324)

2. W latach 2017-2019 (do 30 września) w AŚ pojemność oddziałów mieszkalnych wynosiła od 605 do 625¹⁴, a liczba osadzonych kształtowała się od 501 do 591 miejsc zakwaterowania (wśród osadzonych było od trzech do 16 cudzoziemców¹⁵). Stwierdzono: 49 aktów samoagresji osadzonych z powodu działalności administracji¹⁶; 13 aktów samoagresji osadzonych z powodu działalności sądu lub prokuratury¹⁷; 92 akty samoagresji osadzonych z powodów zakwalifikowanych jako „inne”¹⁸; 12 przypadków usiłowania samobójstw przez osadzonych¹⁹; jeden

¹⁰ Zarządzenie Nr 34/2013 Dyrektora AŚ z dnia 28 lipca 2013 r. w sprawie określenia szczegółowych zakresów zadań i obowiązków komórek organizacyjnych AŚ oraz osób funkcyjnych aresztu, realizowanych w ramach wykonywania zadań obronnych.

¹¹ Zadania dotyczyły m.in. dokonywania okresowych wizytacji pomieszczeń mieszkalnych i miejsc pracy osadzonych, poznawania osobowości osadzonych w celu doboru właściwych metod i środków oddziaływania, prowadzenia dokumentacji osobopoznawczej i sprawozdawczości zgodnie z obowiązującymi przepisami, rozpoznawania środowiska osadzonych, a zwłaszcza panujących wśród nich nastrojów i atmosfery oraz zachowań godzących w porządek i bezpieczeństwo.

¹² Nożyczek, pilniczków, młotków, szpikulców, dłuta, wybijaków, punktaków, szczypiec, wkrętek, innych narzędzi monterskich i ślusarskich, igieł do strzykawek, nożyków wymontowanych z golarek, kabli i przewodów elektrycznych, o ile nie stanowią wyposażenia używanych przez osadzonych urządzeń elektrycznych.

¹³ Przedmioty niebezpieczne, przed wprowadzeniem ich do użytku, podlegały ocechowaniu poprzez wybicie, wypalenie lub namalowanie farbą olejną koloru czerwonego oznaczeń dotyczących miejsca ich przechowywania, np. „K” – kuchnia, „W” – warsztat remontowy. Przedmioty te kierownik lub zastępca kierownika działu sprawującego merytoryczny nadzór nad miejscem ich przechowywania, ujmował w wykazie. Sposób przechowywania, zabezpieczenia i użytkowania przedmiotów niebezpiecznych podlegał kontroli.

¹⁴ Według stanu na 31.12.2017 r. – 620, 31.12.2018 r. – 605, 30.09.2019 r. – 625.

¹⁵ Według stanu na 31.12.2017 r. - czterech (trzech Ukraińców, jeden Niemiec), 31.12.2018 r. - trzech (dwóch Ukraińców, jeden Algierczyk), 30.09.2019 r. - 16 (jeden Białorusin, trzech Gruzinów, jeden Litwin, siedmiu Ukraińców, czterech Wietnamczyków).

¹⁶ Według stanu na 31.12.2017 r. – 12, 31.12.2018 r. – 25, 30.09.2019 r. – 12.

¹⁷ Według stanu na 31.12.2017 r. – 4, 31.12.2018 r. – 6, 30.09.2019 r. – 3.

¹⁸ Według stanu na 31.12.2017 r. – 38, 31.12.2018 r. – 33, 30.09.2019 r. – 21.

przypadek zgonu osadzonego z powodu autoagresji²⁰; 11 przypadków zgonu osadzonego, którego przyczyny zostały zakwalifikowane do kategorii „inne”²¹; trzy przypadki drastycznych przejawów podkultury więziennej²²; 1 653 przypadki naruszenia porządku²³; 16 przypadków bójek lub pobic²⁴, a także 21 przypadków ujawnienia środków zagrażających bezpieczeństwu lub porządkowi²⁵. W badanym okresie nie wystąpiły przypadki: niehumanitarnego traktowania osadzonych, śmierci osadzonego lub ciężkiego uszkodzenia ciała na skutek działania funkcjonariusza lub innej osoby, umieszczenia skazanego w celi mieszkalnej o powierzchni poniżej 3 m² na podstawie art. 110 § 2a pkt 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy²⁶. Według stanu na 30 września 2019 r. w AŚ było 30 osadzonych, dla których na podstawie Instrukcji Dyrektora Generalnego SW Nr 2/16 w sprawie zapobiegania samobójstwom osób pozbawionych wolności, założono karty osadzonego zagrożonego samobójstwem²⁷.

(akta kontroli str. 325-373)

3. Dyrektor AŚ w celu zapewnienia osadzonemu bezpieczeństwa osobistego na polecenia Dyrektora Generalnego SW podjął następujące działania:

- dokonał przeglądu zaleceń profilaktycznych stosowanych względem osadzonych, szczególnie w kontekście prewencyjnego użycia środków przymusu bezpośredniego i nie stwierdził nieprawidłowości; zalecenia profilaktyczne wobec osób pozbawionych wolności były uzasadnione i zgodne z art. 13 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej²⁸;
- przeprowadził analizę w zakresie praworządności użycia środków przymusu bezpośredniego oraz skuteczności wdrożonych w tym obszarze mechanizmów kontrolnych i nadzorczych;
- nie dopuszczał do występowania zdarzeń związanych z niepraworządnym i niehumanitarnym traktowaniem osób pozbawionych wolności, tj. funkcjonariusze Działu Penitencjarnego na bieżąco konsultowali osadzonych oraz monitorowali atmosferę wychowawczą w podległych grupach, osadzeni zgodnie z §2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności²⁹, byli zapoznawani z przysługującymi im prawami i obowiązkami, zostali zobligowani do informowania przełożonych o zagrożeniach dla bezpieczeństwa osobistego oraz bezpieczeństwa innych osadzonych;
- weryfikował jakość pełnienia służby przez funkcjonariuszy monitorujących osadzonych zagrożonych samobójstwem każdorazowo podczas przeprowadzania inspekcji; do przeprowadzenia inspekcji byli uprawnieni także inni funkcjonariusze; inspekcje przeprowadzano po godzinach pracy administracji, w porze nocnej oraz w dni wolne od pracy; przeprowadzanie inspekcji odnotowywano w książce przebiegu służby dowódcy zmiany, poprzez wpis kontroli funkcjonariusza monitorującego osadzonych zagrożonych samobójstwem; osoby tymczasowo aresztowane pozbawiono wszelkiego rodzaju pasków do spodni w celach mieszkalnych;

¹⁹ Według stanu na 31.12.2017 r. – 9, 31.12.2018 r. – 1, 30.09.2019 r. – 2.

²⁰ W 2017 r.

²¹ Według stanu na 31.12.2017 r. – 0, 31.12.2018 r. – 4, 30.09.2019 r. – 7.

²² Według stanu na 31.12.2017 r. – 1, 31.12.2018 r. – 0, 30.09.2019 r. – 2.

²³ Według stanu na 31.12.2017 r. – 618, 31.12.2018 r. – 609, 30.09.2019 r. – 426.

²⁴ Według stanu na 31.12.2017 r. – 14, 31.12.2018 r. – 0, 30.09.2019 r. – 2.

²⁵ Według stanu na 31.12.2017 r. – 8, 31.12.2018 r. – 5, 30.09.2019 r. – 8.

²⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 676 ze zm., dalej: Kkw.

²⁷ Dalej: karta OZS.

²⁸ Dz. U. z 2018 r. poz. 1834, ze zm.

²⁹ Dz. U. poz. 2231.

– dokonał przeglądu i analizy stanowisk służby wyposażonych w monitoring w zakresie optymalizacji pracy; w AŚ funkcjonowały dwa stanowiska monitorowego, z tego jedno dedykowane było do obserwacji monitoringu wewnętrznego obejmującego cele mieszkalne i inne pomieszczenia, drugie do obserwacji terenu zewnętrznego; przeglądy infrastruktury technicznej dokonywano cyklicznie co dwa - trzy miesiące; w ich wyniku ustalano potrzeby w zakresie korekcji ustawień oraz ewentualne braki w systemie jak i niezbędne prace konserwacyjne; wielkość i usytuowanie obrazów-kadrów realizowano na stanowisku monitorowego w ramach posiadanych uprawnień do systemu CCTV³⁰;

– dokonał przeglądu procedur związanych z działaniami profilaktycznymi wynikających z Instrukcji 2/16 Dyrektora Generalnego SW w sprawie zapobiegania samobójstwom i stwierdził, że procedury były przestrzegane; podejmowane działania presuicydalne polegały m.in. na założeniu karty OZS (osadzeni z kartami OZS obligatoryjnie, naprzemiennie byli konsultowani przez wychowawców oraz psychologów co tydzień), odpowiednim rozmieszczeniu osadzonych, wzmożonej kontroli ze strony funkcjonariuszy; analizowano i kontrolowano co tydzień liczbę osadzonych zagrożonych samobójstwem, częstotliwość przeprowadzanych z nimi rozmów wychowawczych oraz konsultacji psychologicznych; przeprowadzano cykliczne szkolenia obejmujące zagadnienia wynikające z ww. Instrukcji.

(akta kontroli str. 602-641, 708-709)

W związku z pismem³¹ Dyrektora Generalnego SW z 27 września 2019 r., Dyrektor Aresztu 3 października 2019 r. poinformował Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Szczecinie³² m.in. o: weryfikacji zapisów w kartach OZS; zobligowaniu funkcjonariuszy do pełnienia służby zgodnie z instrukcjami stanowiskowymi, posiadania informacji o osobach objętych monitoringiem i zmianach liczby osadzonych; wprowadzeniu zasad tworzenia wykazu osadzonych objętych monitoringiem w Areszcie; zaplanowaniu szkoleń w zakresie właściwego pełnienia służby; przeprowadzeniu rozmów instruktazowych; likwidowaniu martwych pól; wyposażeniu w dodatkowy monitor stanowiska monitorowego.

(akta kontroli str. 87-92)

W latach 2017-2019 (do 24 września) w AŚ prowadzono wykazy osadzonych stanowiących potencjalne zagrożenie dla porządku i bezpieczeństwa AŚ. Wszystkie wykazy uaktualniano co tydzień. Wykazy zawierały następujące informacje: nazwisko i imię oraz imię ojca osadzonego, oznaczenie oddziału penitencjarnego, określenie przyczyny umieszczenia w wykazie. Wszystkie wykazy były zatwierdzane przez Zastępcę Dyrektora AŚ.

(akta kontroli str. 374, 642, 644)

4. W badanym okresie, stosownie do § 14 ust. 1 i § 15 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2016 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania³³, Dyrektor AŚ ustalił porządek wewnętrzny³⁴. Porządek wewnętrzny AŚ był zgodny z ww. przepisami.

(akta kontroli str. 375-385, 603,606-607)

³⁰ Telewizja przemysłowa lub telewizyjne systemy dozorowe (ang. Closed-Circuit TeleVision).

³¹ Dotyczącym nieskuteczności nadzoru nad wdrożeniem poleceń w sprawie konieczności zapewnienia zwiększonej ochrony osobom pozbawionym wolności, które zostały zaliczone do kategorii: - pozostających w zainteresowaniu środków masowego przekazu, - szczególnie chronionych, - z tendencjami samobójczymi, - skazanych lub oskarżonych o zbrodnie pedofilii czy czyny dotyczące wolności seksualnej.

³² Dalej: Dyrektor Okręgowy SW.

³³ Dz. U. poz. 2290.

³⁴ Zarządzenie nr 10/2011 Dyrektora AŚ z dnia 4 marca 2011 r. w sprawie porządku wewnętrznego w AŚ zmienione zarządzeniem Nr 32/17 z dnia 18 lipca 2017 r.

5. W badanym okresie nie stwierdzono następujących sytuacji:

- osadzony ujawnił akt(y) agresji (znęcania się) w stosunku do niego po przetransportowaniu z innej jednostki penitencjarnej,
- osadzony przetransportowany z jednostki objętej kontrolą ujawnił akt(y) agresji (znęcania się) w stosunku do niego po przetransportowaniu do innej jednostki penitencjarnej,
- przeniesiono skazanego do innego zakładu karnego ze względów związanych z bezpieczeństwem skazanego (art. 100 § 1 pkt 7 Kkw),
- umieszczono skazanego na czas określony, nie dłuższy niż 90 dni w celi mieszkalnej, w której powierzchnia przypadająca na skazanego wynosi poniżej 3 m², nie mniej jednak niż 2 m², w razie konieczności zapobieżenia wystąpieniu innego zdarzenia stanowiącego bezpośrednie zagrożenie dla bezpieczeństwa skazanego albo bezpieczeństwa zakładu karnego lub aresztu śledczego albo zapobieżenia skutkom takiego zdarzenia (art. 110 § 2a pkt 3 Kkw),
- podjęto decyzję o objęciu osadzonego monitorowaniem z uwagi na potrzebę zapewnienia jego bezpieczeństwa (art. 116 § 5a Kkw).

(akta kontroli str. 709)

6. W badanym okresie Dyrektor AŚ przeprowadzał odprawy penitencjarno-ochronne, których celem było przeciwdziałanie wzajemnej demoralizacji osadzonych, negatywnym przejawom podkultury przestępczej, występowaniu zachowań agresywnych i samoagresji. W ostatnich 12 miesiącach, liczonych od października 2018 r., odprawy odbywały się raz w miesiącu. Badaniu poddano protokoły z odpraw penitencjarno-ochronnych w okresie od lipca do września 2019 r. Porządek odpraw obejmował m.in. omówienie: realizacji wniosków i poleceń z poprzedniej odprawy, sytuacji w poszczególnych oddziałach, szkoleń pracowników i funkcjonariuszy, pism przysyłanych do jednostki i czynności sprawdzających, spraw bieżących oraz wniosków i poleceń. W protokołach z odpraw penitencjarno-ochronnych nie zawarto informacji o celach monitorowanych. Informacje takie były zawarte w protokołach z odpraw kadry kierowniczej.

(akta kontroli str. 386)

7. W kontrolowanym okresie prowadzone były w Areszcie czynności polegające na nadzorze, wizytacji, lustracji, kontroli w zakresie bezpieczeństwa osadzonych przez następujące podmioty: Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Szczecinie³⁵ (łącznie 13 kontroli i inspekcji, nie stwierdzono nieprawidłowości, zalecenia i wnioski sformułowane w związku z uchybieniami zostały wykonane przez AŚ); Biuro Rzecznika Praw Pacjenta (jedna wizytacja, po której pozytywnie oceniono realizację praw pacjenta w Oddziale Psychiatrii Sądowej Aresztu); Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie (jedna wizytacja Oddziału Psychiatrii Sądowej – bez zastrzeżeń); Sąd Okręgowy w Szczecinie (jedna wizytacja, wnioski i zalecenia zostały wykonane).

(akta kontroli str. 12-14)

W badanym okresie OISW przeprowadził w Areszcie łącznie dziewięć³⁶ niezapowiedzianych inspekcji dotyczących stanu bezpieczeństwa na terenie Aresztu i stwierdził m.in. brak możliwości sterowania kamerami obrotowymi, brak rozeznania dowódców zmian co do liczby osadzonych, niezgodne z procedurami wewnętrznymi wyposażenie konwoju, nieczytelne lub złej jakości zdjęcia osadzonych, błędy i braki w kartach OZS, niewłaściwe rozmieszczenie osadzonych, brak możliwości pełnego monitoringu osadzonych, niesprawną sygnalizację alarmową. Dyrektor Aresztu

³⁵ Dalej: OISW.

³⁶ Wszystkie w 2019 r., inne organy nie przeprowadzały niezapowiedzianych inspekcji.

każdorazowo poinformował OISW o podjętych działaniach w zakresie stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 302-303)

Dyrektor Generalny SW i Dyrektor Okręgowy SW nie uchylali decyzji wydanych przez Dyrektora Aresztu, jako sprzecznych z prawem, na podstawie art. 78 § 2 Kkw.

(akta kontroli str. 300)

8. Według stanu na 17 października 2019 r., 24 października 2019 r., 31 października 2019 r. w AŚ:

- została zapewniona pojemność oddziałów penitencjarnych zgodna z § 3 ust. 1 zarządzenia nr 23/18 Dyrektora Generalnego SW z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie tworzenia i organizacji oddziałów penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych;
- oddziałowi nie pełnili służby w systemie jednozmianowym na więcej niż 150 osadzonych, co było zgodne z § 9 ust. 2 ww. zarządzenia;
- była niewystarczająca liczba psychologów i wychowawców w stosunku do liczby osadzonych.

(akta kontroli str. 325-372, 435)

W wyniku badania obciążenia pracą³⁷ dwóch psychologów zatrudnionych w AŚ w ww. dniach stwierdzono, że:

- psycholog pełniący służbę na oddziale mieszkalnym, któremu 17 października 2019 r. przydzielono grupę 229 osadzonych, przeprowadził w tym dniu dwie rozmowy/opinie psychologiczne, 24 października 2019 r. dwie, 31 października 2019 r. cztery;
- psycholog pełniący służbę na oddziale psychiatrii, któremu przydzielono grupę 21 osadzonych przeprowadził 17 października 2019 r. pięć rozmów/opinii psychologicznych, 24 października 2019 r. jedną, 31 października 2019 r. dziewięć. Jak wyjaśnił p.o. Kierownik Działu Penitencjarnego rozmów przeprowadzanych przez psychologów z osadzonymi mogło być więcej, niż te wykazane w systemie Noe.NET. Jednakże jeśli nie wnosily one niczego istotnego do dalszej pracy z osadzonymi nie były dokumentowane. Różnice w liczbie udokumentowanych rozmów wynikają ze specyfiki oddziałów, w których badani psycholodzy pełnili służbę.

(akta kontroli str. 436)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Nie zastosowano właściwych standardów minimalizujących ryzyko naruszenia bezpieczeństwa osobistego osadzonych, tj. nie została zapewniona wystarczająca liczba wychowawców i psychologów 17 października 2019 r., 24 października 2019 r. i 31 października 2019 r., gdyż:

- a) według stanu na 17 października 2019 r. ośmiu wychowawców (z 11 badanych) prowadziło oddziaływania penitencjarne w powierzonych grupach wychowawczych liczących 41, 44, 48, 51, 53, 55, 72, 104 skazanych, ukaranych i tymczasowo aresztowanych względem, których stosowane były przepisy o wykonaniu kary pozbawienia wolności;
- b) według stanu na 24 października 2019 r. siedmiu wychowawców (z 11 badanych) prowadziło oddziaływania penitencjarne w powierzonych grupach wychowawczych liczących 45, 49, 51, 52, 53, 74, 103 osadzonych;
- c) według stanu na 31 października 2019 r. siedmiu wychowawców (z 11 badanych) prowadziło oddziaływania penitencjarne w powierzonych

³⁷ Według danych systemu NoeNET.

grupach wychowawczych liczących 43, 48, 51 (dwie grupy), 53, 69, 103 osadzonych;

- d) według stanu na 24 października 2019 r. jeden psycholog (z ośmiu badanych) obejmował oddziaływaniami psychokorekcyjnymi grupę liczącą 229 osadzonych.

Powyższe było niezgodne z § 93 ust. 3 zarządzenia Nr 19/16 Dyrektora Generalnego SW z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników Działów Penitencjarnych i Terapeutycznych oraz Oddziałów Penitencjarnych. Grupa wychowawcza przypadająca na jednego wychowawcę nie powinna przekraczać 40 skazanych, ukaranych i tymczasowo aresztowanych względem których stosowane były przepisy o wykonaniu kary pozbawienia wolności. Grupa przypadająca na jednego psychologa nie powinna przekraczać 200 osadzonych.

(akta kontroli str. 431-435, 437-440)

Dyrektor AŚ wyjaśnił: *Przyczyną niezapewnienia wystarczającej liczby wychowawców i psychologów w dniach 17, 24, 31 października 2019 r. są m.in. braki kadrowe w Dziale Penitencjarnym. Obecnie dysponujemy jednym wakatem. Od 16 maja 2019 r. porucznik psycholog E.D. przebywała na długotrwałym zwolnieniu lekarskim. Z uwagi na chorobę nieobecna jest także porucznik wychowawca A.W. (od 29 października 2019 r.). We wspomnianym wyżej okresie, również starszy szeregowy młodszy wychowawca R.N. przebywał poza jednostką. Został delgowany na szkolenie zawodowe na pierwszy stopień oficerski. Dodatkowo w ww. dni niektórzy z funkcjonariuszy realizowali wcześniej zaplanowane urlopy wypoczynkowe. Wzajemne zastępowanie się jest naturalną praktyką stosowaną w większości dużych zakładów pracy. Podobnie jest w przypadku jednostki penitencjarnej. Z uwagi na ustalone zaszeregowanie, przypisanie funkcjonariuszy do danych odcinków służby, określoną ilość etatów oraz okoliczności opisane wyżej, nie jest możliwe zapewnienie pełnej obsady przez wszystkie dni robocze.*

(akta kontroli str. 681, 684)

OCENA CZĄSTKOWA

W badanym okresie system działań ograniczających ryzyka naruszenia bezpieczeństwa osobistego osadzonych był spójny. W AŚ obowiązywały uregulowania wewnętrzne w zakresie bezpieczeństwa osadzonych wydane przez Dyrektora Generalnego SW oraz Dyrektora AŚ. W związku z wydanymi poleceniami przez Dyrektora Generalnego SW, Dyrektor AŚ podjął działania w celu zapewnienia osadzonym bezpieczeństwa osobistego oraz ustalił porządek wewnętrzny, który był zgodny z przepisami. Raz w miesiącu były organizowane odprawy penitencjarno-ochronne. Sformułowane przez zewnętrzne podmioty kontrolujące wnioski i zalecenia zostały wykonane przez Areszt. W AŚ zastosowano właściwe standardy minimalizujące ryzyko naruszenia bezpieczeństwa osobistego osadzonych, dotyczące pojemności oddziałów penitencjarnych i pełnienia służby przez oddziałowych w systemie jednozmianowym w odniesieniu do nie więcej niż 150 osadzonych. Nie spełniono natomiast standardów w zakresie liczby osadzonych przypadających na jednego wychowawcę lub jednego psychologa.

2. Infrastruktura jednostki penitencjarnej w kontekście ograniczenia ryzyka naruszenia bezpieczeństwa osobistego osadzonych

Opis stanu faktycznego

1. Szczegółową kontrolą objęto 10 cel mieszkalnych³⁸, w których umieszczeni byli osadzeni w pięciu oddziałach Aresztu oraz wszystkie (dwa) stanowiska monitorującego zlokalizowane w Oddziale C3 i pomieszczeniu przy wartowni. Skontrolowane Oddziały i cele mieszkalne spełniały wymogi bezpieczeństwa – ograniczono ryzyko naruszenia bezpieczeństwa osobistego osadzonych w czasie osadzenia w Areszcie (m.in. poprzez monitoring, wyposażenie oddziałowych w bezpieczne noże, prowadzenie ewidencji stanu osobowego Oddziałów i cel, wyposażenie w instalację przyzywową, brak martwych pól w celach monitorowanych).

(akta kontroli str. 66-83)

Areszt posiadał agregat prądowórczy wyposażony w panel elektryczny z automatycznym rozruchem po zaniku energii elektrycznej z sieci.

(akta kontroli str. 84-86)

Oględzinami objęto wszystkie (dwa) stanowiska monitorującego zlokalizowane w Oddziale C3 i pomieszczeniu przy wartowni. Stanowisko monitorującego zlokalizowane w Oddziale C3 obejmowało łącznie 15 cel, z tego siedem cel z Oddziału B1 i osiem cel z Oddziału C3. Obrazy z kamer wyświetlane były na czterech ekranach: dwa górne wyświetlały po dziewięć obrazów; dolny lewy dziewięć, dolny prawy 12 obrazów. Stanowisko monitorującego zlokalizowane przy wartowni obejmowało łącznie 13 cel z Oddziałów C2, C4 i C5. Obrazy z kamer wyświetlane były na czterech ekranach: dwa górne wyświetlały po dziewięć obrazów; dwa dolne po dziewięć obrazów.

(akta kontroli str. 68, 80-83)

W dniu 13 sierpnia 2018 r. Dyrektor Generalny SW podpisał instrukcję nr 1/2018 w sprawie organizacji i szkolenia funkcjonariuszy na stanowisku monitorowego oraz organizacji monitorowanej celi mieszkalnej. Wytyczne te miały wejść w życie po upływie 6 miesięcy od dnia podpisania, jednak zostały uchylone przed tym terminem. Dyrektor 30 sierpnia 2019 r. przekazał OISW raport zawierający informację o kosztach³⁹ dostosowania Aresztu do wymogów określonych w uchylonej ww. instrukcji (łącznie kwota 652,2 tys. zł).

(akta kontroli str. 305, 306)

2. Na terenie Aresztu znajdowały się dwie cele zabezpieczające oznaczone numerami 227 w Pawilonie A, Oddziale A2 oraz 9 w Pawilonie B, Oddziale B1. Składały się one z pomieszczeń dźwiękochłonnych i przedsionków oraz spełniały warunki określone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 czerwca 2013 r. w sprawie celi zabezpieczającej i Izby izolacyjnej⁴⁰ (poza opisanymi w części dotyczącej nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 53-62)

W ramach badania zastosowania środków przymusu bezpośredniego kontrolerzy sprawdzili nagrania i dokumentację ze wszystkich przypadków zastosowania celi

³⁸ Z tego dwie monitorowane; żadna z nich nie była przejściowa.

³⁹ Uwzględniających projekt wykonawczy, prace remontowe i modernizacyjne, zakup niezbędnego sprzętu kwaterunkowego oraz sprzętu łączności.

⁴⁰ Dz. U. poz. 638.

zabezpieczającej w okresie objętym kontrolą (osiem) i nie stwierdzili przekroczenia uprawnień w stosunku do osadzonych w niej umieszczonych.

(akta kontroli str. 17)

3. Istniejąca infrastruktura sprzyjała ograniczeniu ryzyka naruszenia bezpieczeństwa osobistego osadzonych. W celach monitorowanych łączna liczba kamer wyniosła 86 w 2017 r., 110 w 2018 r. i 110 w 2019 r. (wszystkie kamery były wyposażone w promienniki podczerwieni). Nie wystąpiły sytuacje, w których zdarzenie lub zajęcie ze skargi było zdeterminowane poprzez niewłaściwą infrastrukturę Aresztu.

(akta kontroli str. 53-62, 66-83)

W Areszcie sporządzano analizy stanu technicznego użytkowanego sprzętu łączności i zabezpieczeń elektronicznych oraz wnioski o zakup nowego lub modernizację użytkowanego sprzętu łączności i zabezpieczeń elektronicznych. Na ich podstawie przekazywano OISW raporty w tym zakresie.

(akta kontroli str. 299)

4. W wyniku badania dokumentacji dotyczącej planów i realizacji kontroli cel mieszkalnych oraz innych pomieszczeń w oddziałach mieszkalnych przeprowadzanych w latach 2017- 2019 stwierdzono, że w AŚ były sporządzane plany kontroli cel i pomieszczeń w oddziałach mieszkalnych na każdy miesiąc kalendarzowy przez uprawnionych funkcjonariuszy Działu Ochrony. Wszystkie plany kontroli cel i pomieszczeń w oddziałach mieszkalnych⁴¹ zostały zatwierdzone przez Dyrektora. W planach cele i inne pomieszczenia w oddziałach mieszkalnych były zaplanowane do kontroli z różną częstotliwością, tj. od dwóch do 10 razy. Kontrolę przeprowadzali uprawnieni funkcjonariusze. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości lub zakwestionowania przedmiotów, były sporządzane protokoły kontroli, z tego w 2017 r. sześć, w 2018 r. dziewięć, w 2019 r. (do 20 września) sześć.

W AŚ były przeprowadzane również kontrole doraźne (poza planem, po uzyskaniu informacji o posiadaniu przez osadzonych niedozwolonych przedmiotów), z których w przypadku zakwestionowania przedmiotów sporządzono w 2017 r. 40 protokołów, w 2018 r. 22, w 2019 r. (do 20 września) trzy. W badanym okresie w AŚ nie było przeprowadzanych kontroli generalnych.

(akta kontroli str. 388-429, 642, 644)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sześciu celach mieszkalnych nie było kopii aktualnego porządku wewnętrznego. W dwóch celach mieszkalnych brak było aktualnego porządku wewnętrznego przetłumaczonego na język zrozumiały dla cudzoziemców w nich przebywających.

(akta kontroli str. 67-68)

Zastępca Dyrektora wyjaśnił: (...) porządki wewnętrzne są na bieżąco drukowane i dostarczane do cel. W przypadku braku wymaganego dokumentu, osadzeni winni zgłosić taki fakt do personelu jednostki. Przygotowywane nowe wydruki są często niszczone przez osoby pozbawione wolności, zarówno poprzez nadmierną eksploatację jak i celowe działanie. Administracja Aresztu dokłada wszelkich starań aby na bieżąco uzupełniać niezbędne elementy wyposażenia cel mieszkalnych w tym porządki wewnętrzne. Areszt (...) nie dysponuje obcojęzycznymi wersjami obowiązującego porządku wewnętrznego. Wynika to z globalnej różnorodności

⁴¹ Sale dydaktyczne, pomieszczenia gospodarczo-socjalne, świetlice, łaźnie.

językowej. Do tutejszej jednostki mogą zostać przyjęci osadzeni najróżniejszych narodowości. Nie jesteśmy w stanie zaopatrzyć się w taką ilość porządków wewnętrznych aby proporcjonalnie odpowiadała ona ilości aktualnie używanych na świecie języków. Ponadto, translacja powinna być wykonana przez tłumacza przysięgłego. W przypadku języka gruzińskiego (...), w Polsce oferuje swoje usługi tylko sześciu takich tłumaczy – dane z Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Spraw Zagranicznych stan na dzień 17 października 2019 r. Wszyscy zamieszkują poza województwem zachodniopomorskim. (...) Kadra Aresztu dokłada wszelkich starań aby pobyty obcokrajowców były zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. W codziennej komunikacji posiłkuje się cyfrowymi translatorami. Poprzez takie rozwiązania staramy się minimalizować ewentualne bariery językowe.

(akta kontroli str. 93, 94-95)

Z notatki sporządzonej 1 marca 2019 r. w systemie Noe.NET wynika, że komunikacja z obywatelem Litwy osadzonym w Oddziale B4 była „utrudniona z uwagi na barierę językową”.

(akta kontroli str. 293)

Dyrektor wyjaśnił: (...) personel jednostki porozumiewa się z osadzonym (...) w języku polskim. Jak wynika z notatki służbowej wychowawcy, ww. władza nim w stopniu komunikatywnym. (...) Areszt (...) posiada na wyposażeniu mobilny translator z możliwością tłumaczenia 30 języków obcych. Dodatkowo funkcjonariusze mogą korzystać z globalnego, bezpłatnego translatora w przeglądarce internetowej (...).

(akta kontroli str. 294, 296)

2. W celi zabezpieczającej (w pomieszczeniu dźwiękochłonnym), zlokalizowanej na terenie Aresztu w Pawilonie A, nie działała instalacja przyzywowa. Powyższe zostało stwierdzone w toku oględzin przeprowadzonych 8 października 2019 r.

(akta kontroli str. 53)

Zgodnie z dyspozycją § 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 czerwca 2013 r. w sprawie celi zabezpieczającej i Izby izolacyjnej, pomieszczenie dźwiękochłonne jest wyposażone m.in. w bezpieczną instalację przyzywową. Zastępca Dyrektora wyjaśnił: (...) po powzięciu informacji o niesprawnej instalacji przyzywowej zaplanowano niezwłoczne usunięcie usterki.

(akta kontroli str. 63-64, 65)

Usterka instalacji przyzywowej została usunięta w toku kontroli NIK, tj. w dniu 22 października 2019 r.

(akta kontroli str. 111)

3. W celi zabezpieczającej⁴² zlokalizowanej na terenie Aresztu w Pawilonie B, na ścianach znajdowały się miejsca z odpadającym tynkiem.

(akta kontroli str. 54, 60, 62)

Zgodnie z wymogiem § 2 ust. 2 ww. rozporządzenia, celi zabezpieczająca powinna być urządzona w sposób uniemożliwiający dokonanie osobie w niej umieszczonej samouszkodzenia.

Zastępca Dyrektora wyjaśnił: (...) po powzięciu informacji o uszkodzeniach sporządzono protokół konieczności nr 9/2019 z dnia 8.10.2019 r. i zaplanowano wykonanie prac remontowych na listopad bieżącego roku.

(akta kontroli str. 63-64, 65)

⁴² Zarówno w pomieszczeniu dźwiękochłonnym, jak i przedsionku.

Istniejąca infrastruktura Aresztu sprzyjała ograniczeniu ryzyka naruszenia bezpieczeństwa osobistego osadzonych. Stwierdzone nieprawidłowości nie miały istotnego wpływu na to ryzyko. Objęte oględzinami w toku kontroli oddziały mieszkalne i cele spełniały wymogi bezpieczeństwa. Nie stwierdzono zdarzeń, do których mogłoby dojść z powodu niepodjęcia przez administrację Aresztu stosownych działań zaradczych.

3. Zindywidualizowane oddziaływania na osadzonych mające na celu ograniczanie ryzyka naruszeń bezpieczeństwa osobistego osadzonych

Opis stanu faktycznego

1. W poszczególnych latach objętych kontrolą w Areszcie wystąpiły łącznie 82 zdarzenia, z tego 40 w 2017 r.⁴³, 17 w 2018 r.⁴⁴ i 25 w 2019 r. (do 30 września)⁴⁵.

(akta kontroli str. 96-108)

Szczegółowym badaniem objęto 20 zdarzeń, które wystąpiły w okresie objętym kontrolą w Areszcie i dotyczyły bezpieczeństwa osadzonych⁴⁶ (pięć prób samobójczych, jedno samobójstwo, pięć napaści na funkcjonariusza, bójka, pobicie, znęcanie się nad osadzonym, napaść na osadzonego, zakłócenie funkcjonowania Aresztu, dwa zgony osadzonych, dwa inne zdarzenia). Dodatkowo zbadano 10 przypadków ujawnienia przedmiotu niebezpiecznego lub niedozwolonego na terenie Aresztu w okresie objętym kontrolą. Badaniem kontrolnym objęto postępowanie administracji penitencjarnej w związku z ujawnieniem przedmiotu niebezpiecznego lub niedozwolonego pod kątem zgodności z obowiązującymi procedurami⁴⁷. Zdarzenia były rozpatrywane rzetelnie i zgodnie z procedurami.

(akta kontroli str. 112, 113-292)

2. W okresie objętym kontrolą w AŚ miało miejsce 14 bójek lub pobic w 2017 r. i dwa pobicia w 2019 r. (do 30 września).

(akta kontroli str. 96-108)

W kontrolowanym okresie administracja Aresztu gromadziła dane o zdarzeniach (prowadzono akta postępowań), które na podstawie zarządzenia nr 52/2015 Dyrektora Generalnego SW były klasyfikowane, jako bójki i pobicia, a które zgodnie z zarządzeniem nr 1/2018 Dyrektora Generalnego SW nie były kwalifikowane, jako

⁴³ Spośród 40 zdarzeń: 14 bójek lub pobic, dziewięć usiłowań popełnienia samobójstwa przez osadzonego, jedno samobójstwo osadzonego, jeden zgon osadzonego na terenie jednostki organizacyjnej, osiem ujawnień przedmiotu niebezpiecznego lub niedozwolonego na terenie jednostki organizacyjnej, jedna napaść na funkcjonariusza lub pracownika w związku z wykonywaniem czynności służbowych, jedno znęcanie się nad osadzonym, trzy inne zdarzenia (zgon w konwoju z przyczyn naturalnych, ujawnienie telefonu w miejscu pracy, samobójstwo funkcjonariusza), niepowrót z zezwolenia na opuszczenie jednostki organizacyjnej, jedno zagrożenie zewnętrzne (przewrócenie się tymczasowego ogrodzenia remontowanego muru ochronnego).

⁴⁴ Spośród 17 zdarzeń: cztery zgony osadzonego z przyczyn naturalnych, jedno usiłowanie popełnienia samobójstwa przez osadzonego, trzy napaści na funkcjonariusza lub pracownika w związku z wykonywaniem czynności służbowych, pięć ujawnień przedmiotu niedozwolonego na terenie jednostki organizacyjnej lub w miejscu zatrudnienia osadzonych poza terenem jednostki organizacyjnej, trzy inne sytuacje naruszające dobre imię SW, jedno naruszenie porządku.

⁴⁵ Spośród 25 zdarzeń: siedem zgonów osadzonego z przyczyn naturalnych, trzy usiłowania popełnienia samobójstwa przez osadzonego, dwa znęcania się nad osadzonym, jedna ucieczka osoby pozbawionej wolności z konwoju organizowanego przez SW, dwa pobicia, osiem ujawnień przedmiotu niedozwolonego na terenie jednostki organizacyjnej lub w miejscu zatrudnienia osadzonych poza terenem jednostki organizacyjnej, jedna inna sytuacja naruszająca dobre imię SW, jedna napaść na funkcjonariusza lub pracownika w związku z wykonywaniem czynności służbowych.

⁴⁶ Przy doborze próby kierowano się w szczególności, aby wytypowane zdarzenia: - obejmowały co najmniej 5 prób samobójczych, - nie były błahe, lecz pociągały za sobą duże zagrożenie utraty życia lub zdrowia osadzonego, - uwzględniały także przypadki wytypowane na podstawie analizy skarg, lustracji, wizytacji, kontroli oraz innych danych zebranych w trakcie kontroli.

⁴⁷ Przede wszystkim zarządzenie nr 1/2018 Dyrektora Generalnego SW.

bójka ani pobicie (z powodu spowodowania naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia trwającego krócej niż siedem dni). Liczba takich przypadków wyniosła 12 w 2018 r. i 13 w 2019 r. (do 30 września). Dane o ww. zdarzeniach przekazywane były do Centralnego Zarządu Służby Więziennej⁴⁸ poprzez wypełnianie ankiet intranetowych – każdorazowo na wezwanie CZSW.

Badaniem kontrolnym objęto okoliczności 10 bójek lub pobić, które na podstawie zarządzenia nr 1/2018 nie są klasyfikowane, jako bójka ani pobicie. Zostały one prawidłowo zakwalifikowane, rzetelnie wyjaśniono przyczyny zdarzeń, przebieg oraz ocenę jego skutków (podstawę oceny naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia trwającego krócej niż siedem dni stanowiły m.in. oględziny, konsultacje, opinie i badania lekarskie, prześwietlenia RTG). W Areszcie każdorazowo: - funkcjonariusze niezwłocznie powiadamiali bezpośredniego przełożonego o zdarzeniu, informacja była sporządzana na piśmie w formie notatki służbowej; - Dyrektor Aresztu wyznaczał osobę do przeprowadzenia czynności wyjaśniających, która zabezpieczała materiał dowodowy; - po zakończeniu czynności wyjaśniających funkcjonariusz wyznaczony do ich przeprowadzenia przedstawiał Dyrektorowi notatkę służbową wraz z materiałem dowodowym; - Dyrektor zaakceptował ww. notatki (nie stwierdzono uchybień lub nieprawidłowości). W jednym przypadku⁴⁹ Dyrektor polecił zawrzeć informację w kartach identyfikacyjnych osadzonych o potrzebie izolowania ich od siebie. Całość zgromadzonej dokumentacji w sprawach wykorzystywano następnie w ramach czynności profilaktycznych prowadzonych w Areszcie.

W badanym okresie w Areszcie nie stwierdzono przypadków zmian dokonywania kwalifikacji bójki i pobicia.

(akta kontroli str. 10-11, 301)

3. W okresie objętym kontrolą wystąpiło łącznie 21 przypadków użycia przez funkcjonariuszy środków przymusu bezpośredniego⁵⁰, z tego osiem w 2017 r., pięć w 2018 r. i osiem w 2019 r. (do 30 września). Wszystkie były uzasadnione i prawidłowo udokumentowane. Nie stwierdzono przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy w tym zakresie i nie składano zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Nie wystąpiły przypadki użycia broni palnej.

(akta kontroli str. 15-17)

4. Funkcjonariusze pełniący służbę w oddziałach mieszkalnych (tzw. oddziałowi), objętych szczegółową kontrolą⁵¹, posiadali wiedzę na temat wydarzeń w oddziałach mieszkalnych i poleceń przełożonych – wpisywanych do książki poleceń dla dowódców zmian.

(akta kontroli str. 67-68, 70-71)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Postępowania w związku ze zdarzeniami prowadzone były rzetelnie i zgodnie z ustawą o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz regulacjami

⁴⁸ Dalej: CZSW.

⁴⁹ Nieobjętym próbą 10 bójek lub pobić dobranych losowo, dotyczącym bójki dwóch osadzonych w celi mieszkalnej 15 marca 2019 r.

⁵⁰ Z tego: dwa przypadki użycia siły fizycznej; sześć siły fizycznej i kajdanek; trzy siły fizycznej, celi zabezpieczającej, kasku zabezpieczającego i pasa obezwładniającego; dwa siły fizycznej, kajdanek i chemicznych środków obezwładniających; trzy siły fizycznej i celi zabezpieczającej; trzy siły fizycznej, kajdanek i celi zabezpieczającej; jeden chemicznych środków obezwładniających; jeden siły fizycznej, celi zabezpieczającej, kajdanek i pasa obezwładniającego.

⁵¹ Tj. w Oddziale A2, A3, B3, B4, C3 w dniu 11 października 2019 r.

wewnętrzni. Wszystkie przypadki użycia środków przymusu bezpośredniego były uzasadnione i dokonane w sposób prawidłowy.

OBSZAR

4. Zatrudnianie, szkolenie funkcjonariuszy oraz ich warunki pracy

Opis stanu faktycznego

1. W badanym okresie w AŚ było zatrudnionych na dzień:

- 31 grudnia 2017 r. 295 pracowników z 314 zaplanowanych, na 284,3 etatach przy zaplanowanych 301,4 etatach⁵², w tym:
 - 267 funkcjonariuszy na 267 etatach (przy planie ustalonym na 283 osoby na pełnych etatach), z tego: 154 funkcjonariuszy w pionie ochrony zatrudnionych na pełnych etatach (przy planowanym zatrudnieniu 159 funkcjonariuszy); pięć wakatów; 22 funkcjonariuszy w pionie penitencjarnym zatrudnionych na pełnych etatach (przy planowanym zatrudnieniu 22 funkcjonariuszy); 91 funkcjonariuszy w pozostałych komórkach organizacyjnych zatrudnionych na pełnych etatach (przy planowanym zatrudnieniu 102); 11 wakatów;
 - 28 pracowników cywilnych w pozostałych komórkach organizacyjnych na 17,3 etatów (przy planie ustalonym na 31 osób na 18,4 etatów); 1,1 wakat;
- 31 grudnia 2018 r. 293 pracowników z 318 zaplanowanych, na 285 etatach przy zaplanowanych 391,4 etatach⁵³, w tym:
 - 269 funkcjonariuszy na pełnych etatach (przy planie zatrudnienia ustalonym na 291 osób na pełnych etatach⁵⁴), z tego: 150 funkcjonariuszy w pionie ochrony zatrudnionych na pełnych etatach (przy planowanym zatrudnieniu 163 funkcjonariuszy); 13 wakatów; 24 funkcjonariuszy w pionie penitencjarnym zatrudnionych na pełnych etatach (przy planowanym zatrudnieniu 24 funkcjonariuszy); 95 funkcjonariuszy w pozostałych komórkach organizacyjnych zatrudnionych na pełnych etatach (przy planowanym zatrudnieniu 104); dziewięć wakatów;
 - 24 pracowników cywilnych w pozostałych komórkach organizacyjnych na 16 etatach (przy planie ustalonym na 27 osób na 18,4 etatów); 2,4 wakat;
- 30 września 2019 r. - 291 pracowników z 323 zaplanowanych, na 283,8 etatach przy zaplanowanych 313,2 etatach⁵⁵, w tym:
 - 268 funkcjonariuszy na pełnych etatach (przy planie zatrudnienia ustalonym na 295 osób na pełnych etatach), z tego: 153 funkcjonariuszy w pionie ochrony zatrudnionych na pełnych etatach (przy planowanym zatrudnieniu 168 funkcjonariuszy); 15 wakatów; 23 funkcjonariuszy w pionie penitencjarnym zatrudnionych na pełnych etatach (przy planowanym zatrudnieniu 24 funkcjonariuszy); jeden wakat; 92 funkcjonariuszy w pozostałych komórkach organizacyjnych zatrudnionych na pełnych etatach (przy planowanym zatrudnieniu 103); 11 wakatów;
 - 23 pracowników cywilnych w pozostałych komórkach organizacyjnych na 15,8 etatach (przy planie ustalonym na 23 osoby na 18,2 etatów); 2,4 wakat.

(akta kontroli str. 441-442)

⁵² 17,2 wakatów.

⁵³ 24,4 wakaty.

⁵⁴ 22 wakaty.

⁵⁵ 17,15 wakatów.

2. W okresie objętym kontrolą funkcjonariusze AŚ wykonywali pracę w godzinach nadliczbowych⁵⁶. Liczba nadgodzin wypracowanych przez funkcjonariuszy wynosiła w 2017 r. 26 149⁵⁷, w 2018 r. 36 361⁵⁸, w 2019 r. (do 30 września) 46 219⁵⁹.

W godzinach nadliczbowych pracowało w 2017 r. i w 2018 r. odpowiednio 152 i 153 funkcjonariuszy Działu Ochrony, w 2019 r. 152 funkcjonariuszy Działu Ochrony i dziewięć funkcjonariuszy Działu Penitencjarnego. Średnia liczba nadgodzin wypracowanych przez funkcjonariusza Działu Ochrony wynosiła w 2017 r. 172, w 2018 r. 238, w 2019 (do 30 września) 304, Działu Penitencjarnego w 2019 r. (do 30 września) dwie. Liczba nadgodzin wypracowanych przez trzech funkcjonariuszy Działu Ochrony z największą liczbą nadgodzin wynosiła w 2017 r. 283, 280, 271; w 2018 r. 380, 388, 416; w 2019 r. (do 30 września) 534, 538, 580. Liczba nadgodzin wypracowanych przez trzech funkcjonariuszy Działu Penitencjarnego z największą liczbą nadgodzin wynosiła w 2019 r. 8, 12, 20.

(akta kontroli str. 443-458)

Dyrektor AŚ w czerwcu 2018 r. analizował wpływ nadgodzin na poziom bezpieczeństwa w Areszcie oraz informował o tym problemie i podjętych działaniach Dyrektora Okręgowego SW w Szczecinie. Z przeprowadzonych analiz wynikało, że oprócz elementów stałych, takich jak urlopy wypoczynkowe i czas niezbędny na przyjęcie i zdanie służby istniały czynniki trudne do przewidzenia np. urlopy ojcowskie, urlopy wychowawcze, szkolenia, konwoje, zwolnienia lekarskie, delegacje. Ponadto znaczący wpływ na zwiększenie liczby nadgodzin miała fluktuacja kadr w Dziale Ochrony. W celu ograniczenia wzrostu nadgodzin Dyrektor AŚ wystąpił z wnioskiem do Dyrektora Generalnego SW o dofinansowanie modernizacji systemów zabezpieczeń techniczno-ochronnych wygradzenia zewnętrznego jednostki.

(akta kontroli str. 677-679)

Dyrektor wyjaśniła: (...) *aktualny stan zatrudnienia w Dziale Ochrony nie pozwala na sprawną realizację zadań przypisanych w Służbie Więziennej w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa jednostki i bezpieczeństwa osobistego funkcjonariuszy i pracowników. Głównymi przyczynami tego jest absencja, wakaty i wezwania do służby na telefon, w wyniku czego funkcjonariusze są przemęczeni, pełnią służbę przekraczając normy czasu pracy, generując nadgodziny. Sytuacja kadrowa w pozostałych działach jest dobra, działy dysponują odpowiednią ilością funkcjonariuszy do sprawnego realizowania powierzonego odcinka służby.*

(akta kontroli str. 603, 606)

3. Zgodnie z art. 43a ustawy o SW kształcenie funkcjonariuszy i pracowników obejmowało m.in. szkolenia wstępne, zawodowe, specjalistyczne oraz doskonalenie zawodowe. Podstawę szkolenia wstępnego, zawodowego, specjalistycznego stanowiły programy szkoleń, określone przez Dyrektora Generalnego SW w zarządzeniu nr 61/18 z dnia 20 grudnia 2018 r.⁶⁰ W latach 2017-2019 (do 30 września) uczestniczyło: w kursach przygotowawczych 21 funkcjonariuszy; w szkoleniach zawodowych 24 funkcjonariuszy; w szkoleniach specjalistycznych 44 funkcjonariuszy.

⁵⁶ Czas służby wynosi przeciętnie 40 godzin tygodniowo w przyjętym okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 4 miesięcy

⁵⁷ Nadgodziny wypracowane przez funkcjonariuszy Działu Ochrony.

⁵⁸ Nadgodziny wypracowane przez funkcjonariuszy Działu Ochrony.

⁵⁹ Nadgodziny wypracowane przez funkcjonariuszy Działu Ochrony 46 176, Działu Penitencjarnego 43.

⁶⁰ Wcześniej obowiązywało zarządzenie nr 89/2010 Dyrektora Generalnego SW z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie programów szkolenia wstępnego, zawodowego oraz specjalistycznego w Służbie Więziennej oraz czasu trwania szkoleń.

Ponadto, w badanym okresie odbywały się szkolenia ogólnozakładowe i działowe⁶¹. Szkolenia te obejmowały m.in. następujące zagadnienia: stosowanie środków przymusu bezpośredniego, pierwsza pomoc przedmedyczna, zasady bezpieczeństwa na strzelnicy, bezpieczne posługiwanie się bronią, użycie i wykorzystanie broni w służbie oraz postępowanie po jej użyciu, przeciwdziałanie negatywnym przejawom podkultury przestępczej, zapobieganie samobójstwom osób pozbawionych wolności, identyfikacja substancji odurzających i rozpoznanie objawów ich spożycia, wykonywanie testów na obecność środków odurzających w organizmie. W okresie objętym badaniem funkcjonariusze uczestniczyli także w szkoleniach strzeleckich, z tego w 2017 r. 206, w 2018 r. 131⁶², w 2019 r. (do 30 września) 213.

(akta kontroli str. 459-541)

Badanie na próbie 20 funkcjonariuszy⁶³ pod kątem odbycia szkoleń w latach 2017-2019 (do 30 września) wykazało, że pięciu wychowawców, pięciu oddziałowych i 10 funkcjonariuszy, którzy byli świadkami samobójstwa i prób samobójczych brało udział w szkoleniach działowych, na których m.in. omawiano zagadnienia związane z zapobieganiem samobójstwom osób osadzonych.

(akta kontroli str. 461-465, 681, 683-707)

4. W okresie objętym kontrolą funkcjonariusze AŚ pozostający w bezpośrednim kontakcie z osadzonymi byli także szkoleni z zakresu:

- komunikacji interpersonalnej w 2017 r. 53 funkcjonariuszy, w tym dwóch oddziałowych i 22 wychowawców; w 2018 r. 44 funkcjonariuszy, z tego 43 oddziałowych i jeden wychowawca, w 2019 r. (do 30 września) – 28 funkcjonariuszy, w tym jeden oddziałowy, trzech wychowawców;
- przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu w 2017 r. 43 funkcjonariuszy, w tym czterech oddziałowych i czterech wychowawców; w 2018 r. – 20 funkcjonariuszy, w tym trzech oddziałowych, w 2019 r. (do 30 września) 26 funkcjonariuszy, w tym dwóch wychowawców;
- polskich i międzynarodowych standardów postępowania z osobami pozbawionymi wolności w 2017 r. 17 funkcjonariuszy, w tym dwóch oddziałowych i trzech wychowawców; w 2018 r. trzech funkcjonariuszy, w tym jeden oddziałowy, w 2019 r. (do 30 września) 21 funkcjonariuszy, w tym dwóch wychowawców.

(akta kontroli str. 540)

5. W latach 2017-2019 (do 30 września) w szkoleniach z zakresu ograniczenia agresji wśród funkcjonariuszy i pracowników AŚ wobec osadzonych oraz zarządzania konfliktami uczestniczyło 71 funkcjonariuszy, z tego w 2017 r. 26, w 2018 r. 21, w 2019 r. (do 30 września) 24.

(akta kontroli str. 540)

Dyrektor AŚ w zakresie podjętych działań w celu ograniczania agresji wśród funkcjonariuszy i pracowników AŚ wobec osadzonych wyjaśniła: (...) *Na przełomie ostatnich lat nie zaistniało potwierdzone zdarzenie skutkujące agresją funkcjonariuszy lub pracowników wobec osób pozbawionych wolności. Nie ma zatem możliwości wskazania działań mających na celu ograniczenie powyższego zjawiska, gdyż ono nie występuje. Personel jednostki jest poddawany cyklicznym szkoleniom stacjonarnym oraz wyjazdowym m.in. z zakresu profilaktyki stresu.*

⁶¹ Zgodnie z planami szkoleń teoretycznych dla funkcjonariuszy Działu Ochrony i Działu Penitencjarnego sporządzonymi przez Kierowników tych Działów i zatwierdzonymi przez Z-cę Dyrektora AŚ.

⁶² Szkoleniem objęto funkcjonariuszy Działu Ochrony.

⁶³ Próba 20 funkcjonariuszy obejmowała pięciu oddziałowych i pięciu wychowawców, którzy uczestniczyli w oględzinach cel mieszkalnych oraz 10 funkcjonariuszy, którzy byli świadkami samobójstwa i prób samobójczych.

Powyższe realizowane jest przez Zakład Opieki Zdrowotnej Medycyny Pracy Służby Więziennej (...).

(akta kontroli str. 642-643, 645)

W latach objętych kontrolą funkcjonariusze (w tym także funkcjonariusze, którzy byli świadkami próby samobójczej) i pracownicy SW mieli zapewniony dostęp do psychologa. Z pomocy psychologicznej skorzystało w 2017 r. 32 funkcjonariuszy (z tego 25 z Działu Ochrony i siedmiu z innych komórek organizacyjnych⁶⁴); w 2018 r. 22, z tego 16 z Działu Ochrony i sześciu z innych komórek organizacyjnych, w 2019 r. (do 30 września) 36, z tego 25 z Działu Ochrony i 11 z innych komórek organizacyjnych. W 2019 r. z pomocy psychologicznej skorzystał także jeden pracownik cywilny⁶⁵.

(akta kontroli str. 543)

6. Badanie zapewnienia właściwych warunków przerw w pracy funkcjonariuszom wykonującym służbę w warunkach szczególnie uciążliwych na podstawie czterech dwunastogodzinnych zmian wykazało, że żaden z funkcjonariuszy pełniących służbę na stanowiskach monitorujących i patrolowych nie przekraczał norm godzinowych określonych w § 18 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2016 r. w sprawie sposobów ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej⁶⁶.

(akta kontroli str. 544-599, 601)

7. W badanym okresie raz w roku były przeprowadzane ćwiczenia ochronno-obronne dla funkcjonariuszy i pracowników AŚ przy współudziale funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie⁶⁷ i Komendy Miejskiej Policji w Szczecinie⁶⁸. Ćwiczenia obejmowały doskonalenie umiejętności funkcjonariuszy i pracowników AŚ w sytuacjach naruszenia bezpieczeństwa jednostki w zakresie likwidacji zdarzeń dotyczących buntu osadzonych (2017 r., 2018 r.), wzięcia zakładnika (2018 r., 2019 r.), podpalenia sprzętu kwaterunkowego (2018 r.), ataku terrorystycznego (2019 r.). We wszystkich latach założenia ćwiczeń zostały zrealizowane. W 2017 r. po przeprowadzonych ćwiczeniach został wydany wniosek w zakresie zmodyfikowania systemu powiadamiania za pomocą usługi sms. Wniosek został zrealizowany w wyznaczonym terminie.

(akta kontroli str. 600)

8. W AŚ w toku czynności kontrolnych NIK nie było obsadzonego stanowiska uzbrojonego.

(akta kontroli str. 601)

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W badanym okresie zwiększała się liczba wakatów na stanowiskach funkcjonariuszy SW. Funkcjonariusze w badanym okresie wykonywali pracę w godzinach nadliczbowych. Liczba wypracowywanych corocznie przez funkcjonariuszy nadgodzin miała tendencję rosnącą. Dyrektor podjął działania zaradcze ograniczające potencjalne negatywne skutki przemęczenia funkcjonariuszy na bezpieczeństwo osadzonych oraz ograniczające agresję funkcjonariuszy i pracowników AŚ wobec osadzonych. Zapewnił pełnienie służby na stanowiskach monitorujących i patrolowych bez przekraczania norm godzinowych.

⁶⁴ Dział Kwatermistrzowski i Służba Zdrowia.

⁶⁵ Służba Zdrowia.

⁶⁶ Dz. U. poz. 1804.

⁶⁷ Dalej: KM PSP.

⁶⁸ Dalej: KMP.

Funkcjonariusze Aresztu byli szkoleni w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa osobistego osadzonych oraz mieli dostęp do pomocy psychologicznej.

OBSZAR

5. Działania administracji penitencjarnej w sytuacji naruszenia bezpieczeństwa osadzonych przez funkcjonariuszy

Opis stanu faktycznego

1. W badanym okresie osadzeni w Areszcie złożyli łącznie 61 skarg na funkcjonariuszy w zakresie bezpieczeństwa osadzonych, z tego: 17 w 2017 r., 25 w 2018 r. i 19 w 2019 r. (do 30 września). Badaniem kontrolnym objęto 20 skarg związanych z bezpieczeństwem osadzonych (dotyczących m.in. zachowania funkcjonariuszy, sposobu zakwaterowania, warunków bytowych, instalacji przyzywowej, nawiedzonej przez duchy celi, przedłużonego widzenia, pozostawienia osadzonego w skarpetkach) pod kątem formalnym, tj. zgodności z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów załatwiania wniosków, skarg i próśb osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych⁶⁹ oraz pod kątem materialnym (rzetelności zbadania skarg). We wszystkich badanych sprawach Dyrektor nie przychyliła się do skarg, skargi rozpatrzone zostały prawidłowo.

(akta kontroli str. 6-8, 9, 30-51, 304)

2. W okresie objętym kontrolą w Areszcie wszczęto łącznie 21 postępowań dyscyplinarnych wobec funkcjonariuszy pełniących służbę w AŚ, z tego 11 w 2017 r., 6 w 2018 r. i 4 w 2019 r. (do 30 września). Nie wystąpiły przypadki zwolnienia funkcjonariuszy ze służby (na podstawie art. 96 ust. 2 pkt 10 ustawy o SW) oraz przypadki znęcania się nad osadzonym w typie podstawowym (art. 247 § 1 Kodeksu karnego⁷⁰), kwalifikowanym (szczególnie okrucieństwo – art. 247 § 2 Kk) lub dopuszczenia przez funkcjonariusza do znęcania się nad osadzonym (art. 247 § 3 Kk). Trzech funkcjonariuszy, w stosunku do których wszczęto postępowanie dyscyplinarne (z tego dwóch w sprawie ucieczki osadzonego przebywającego pod konwojem i jeden w sprawie przekazywania informacji służbowych objętych tajemnicą postępowania przygotowawczego) zostało zawieszonych w czynnościach służbowych. Spośród wszystkich 21 wszczętych postępowań dyscyplinarnych wobec funkcjonariuszy Aresztu, 15 dotyczyło naruszenia bezpieczeństwa osobistego osadzonych (po sześć w latach 2017-2018, trzy w 2019 r.). Postępowania te zostały objęte szczegółowym badaniem kontrolnym: w jednym przypadku uznano funkcjonariusza za winnego i wydalono funkcjonariusza ze służby⁷¹, w dwóch postępowania były w toku, w ośmiu umorzono postępowania dyscyplinarne, w czterech uznano funkcjonariuszy za winnych i wymierzono kary nagany.

(akta kontroli str. 18-26, 27-29, 297-298)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Administracja penitencjarna Aresztu podejmowała prawidłowe działania w związku ze skargami więźniów w zakresie bezpieczeństwa. Nie stwierdzono przypadków nieuzasadnionego stosowania środków przymusu bezpośredniego. Wobec

⁶⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 647.

⁷⁰ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600 ze zm.), dalej: Kk.

⁷¹ Podczas sprawowania nadzoru nad osadzonym przebywającym pod konwojem w szpitalu wolnościowym, funkcjonariusz zatracił czujność poprzez zaśnięcie, co skutkowało dokonaniem ucieczki przez osadzonego z terenu szpitala.

funkcjonariuszy naruszających bezpieczeństwo osadzonych wszczęto postępowania dyscyplinarne.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zapewnienie osadzonym kopii aktualnego porządku wewnętrznego.
2. Niezwłoczne usuwanie usterek stanu technicznego cel i użytkowanych instalacji.
3. Podjęcie działań zapewniających stosowanie właściwych standardów liczebności grup osadzonych przypadających na jednego wychowawcę lub jednego psychologa.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 26 listopada 2019 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

Kontrolerzy
Robert Lewandowski
główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

.....
podpis

Małgorzata Wejwer
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis